

ประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Preservation of Buddha Dragging on the Sea Tradition,

Koh Pha-ngan District, Suratthani Province

ธนสันต์ ปานแก้ว / Thanasak Pankaew

มหาวิทยาลัยขอนแก่น / Khon Kaen University, Thailand

รงค์ บุญสวยขวัญ / Rong Boonsuaykwan

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ / Walailak University, Thailand

Email: bnarong@wu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและพิธีกรรมในประเพณี ชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเลอำเภอเกาะพะงัน จังหวัด สุราษฎร์ธานี โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงในลักษณะการพรรณนาความ ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นมาของประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เริ่มต้นขึ้นเมื่อใด ไม่ปรากฏแน่ชัด โดยราว พ.ศ.2475 ได้มีประเพณีชักพระทางทะเลเกิดขึ้นแล้ว โดยมีการจัดงานอยู่ในบริเวณตำบลบ้านใต้ บริเวณอ่าวบ้านใต้ อ่าวบ้านหวด และบริเวณอ่าวท้องศาลา จากนั้นการจัดงานได้เริ่มเปลี่ยนแปลงเหลือสถานที่จัดงานบริเวณอ่าวท้องศาลาเพียงที่เดียวจนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ.2538 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมประเพณีชักพระทางทะเลจนถึงปัจจุบัน มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดงานประเพณีชักพระทางทะเล 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลเกาะพะงัน เทศบาลตำบลบ้านใต้ และเทศบาลตำบลเพชรพะงัน โดยเทศบาลตำบลเกาะพะงันได้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดงาน ส่งเสริม และอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเลโดยการสนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนเงินรางวัล วรรณคดีประชาสัมพันธ์ ประสานขอความร่วมมือในทุกภาคส่วน ส่วนการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล ของหน่วยงานภาครัฐอื่นในอำเภอเกาะพะงัน ได้แก่ การเข้าร่วมทำกิจกรรมในงานประเพณี การให้ความร่วมมือกับชาวบ้านในการจัดงาน และเป็นตัวกลางในการติดต่อประสานงานเพื่อให้งานลุล่วงไปด้วยดี ภาคธุรกิจอำเภอเกาะพะงันยังมีบทบาทอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณ และกำลังคนให้กับชุมชนในพื้นที่ของตนเอง ขณะที่บทบาทของชุมชนในการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเลโดยปราชญ์ในชุมชนมีการถ่ายทอดภูมิความรู้เกี่ยวกับประเพณีชักพระทางทะเลรวมถึงพิธีกรรมต่างๆ ที่ใช้ในงานประเพณี ในส่วนของผู้นำในชุมชนก็จะมีบทบาทในการชักนำคนในชุมชนให้เห็นความสำคัญของประเพณีท้องถิ่นและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในส่วนของชาวบ้านในพื้นที่ก็จะมีบทบาทในกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมจนเสร็จสิ้นกิจกรรม

คำสำคัญ: ชักพระทางทะเล, ประเพณี, อำเภอเกาะพะงัน

Abstract

The objectives of this study are (1) to study the history and ritual in the Buddha Dragging on the Sea Tradition, Koh Pha-ngan District, Suratthani Province and (2) to study the way to conserve the Buddha

Dragging on the Sea Tradition, Koh Pha-ngan District, Suratthani Province by using an information of related person interview 16 people, and having information analysis then summarize in a Descriptive form.

The study result founding that it's unsure when the Buddha Dragging on the Sea Tradition, Koh Pha-ngan District, Suratthani Province occurred, by the year of 1932 there was the Buddha Dragging on the Sea Tradition started, by having a ceremony in Bantai bay, Woktum bay and Thongsala bay, Then the organizers the ceremony have begun to change from the all place to be at Tongsala Bay till now. Since 1995 and actually there was an establishment of Local Administrative Organization supporting the budget in the Buddha Dragging on the Sea Tradition. And nowadays there are three Local Administrative Organizations involved in this Buddha Dragging on the Sea Tradition which are Koh Pha-ngan Municipality, Bantai Municipality and Petch Pha-ngan Municipality, by Koh Pha-ngan Municipality is a core organization in ceremony organizing, promoting and conserving the Buddha Dragging on the Sea Tradition. By means of supporting budget, pocket money, launching champagne and public relation, launching the project in giving knowledge and cooperate with all government sectors. The study result also found that preservation of Buddha Dragging on the Sea Tradition the other government agencies in Koh Pha-ngan District have to be responsible for ceremony participation, cooperate with the villagers in ceremony organizing and being an intermediary in coordination so that the ceremony can be finished successfully. The business sector in Koh Pha-ngan District having a role in the Buddha Dragging on the Sea Tradition promotion and conservation by supporting the budget and manpower to the community in their area. While the role of the community in the promotion and preservation of the Buddha Dragging on the Sea Tradition by sages in the community has to convey knowledge about traditional maritime ceremony includes various rituals used in the tradition. The leaders in the community plays a role in the induction of the community to the importance of local traditions and took part in various activities. In most of the villages in the area, it will play a role in the activities from preparation of participants completing it.

Keywords: Buddha Dragging on the Sea, Tradition, Koh Pha-ngan District

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเพณีแต่ละอย่างมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้คนในสังคม โดยจะมีกิจกรรมสอดคล้องไปกับบริบทของชุมชนนั้นๆ ประเพณีแต่ละอย่างจะมีแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดขึ้นใช้ร่วมกันในหมู่สมาชิกประเพณีจึงเป็นเครื่องหมายบอกความเป็นพวกเดียวกันหรือพวกที่ยึดถือในประเพณีเดียวกัน เป็นเครื่องฝึกจิตใจให้รู้จักเป็นผู้เสียสละ จะเห็นได้จากงานบุญต่างๆ มักเกิดจากการร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกัน ทำให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่สังคม นอกจากนี้ประเพณียังแสดงให้เห็นว่าสังคมนั้นมีความเจริญมาตั้งแต่อดีตหรือมีลักษณะเฉพาะของตนมาเป็นเวลานาน ประเพณียังเป็นการเชื่อกันในเรื่องของความเชื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและยังแสดงถึงความนอบน้อม อ่อนโยน ความมีมารยาทแบบไทย ช่วยทำให้คนไทยอยู่ในกรอบที่พึงงามซึ่งถือว่าเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมได้อย่างหนึ่ง

ประเพณีชักพระ เป็นประเพณีท้องถิ่นของชาวไทย ซึ่งตรงกับวันออกพรรษาในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 เป็นการจำลองเหตุการณ์ เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าเสด็จขึ้นไปจำพรรษา ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เพื่อแสดงธรรมโปรดพุทธมารดาในช่วงเข้าพรรษาเมื่อเสด็จกลับมายังโลกมนุษย์ชาวบ้านจึงแห่แหนกันไปเฝ้ารับเสด็จ ในประเพณีชักพระพุทธศาสนิกชน จะพร้อมใจกันอัญเชิญพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานบนบุษบกที่วางอยู่เหนือเรือ รถ หรือล้อเลื่อน แล้วทำการชักเรือพนมพระออกจากวัดเพื่อไปสมโภชยังสถานที่ที่นัดหมาย ในระหว่างการชักเรือพนมพระจะมีการตีโพนไปตลอดทาง เพื่อประกาศให้รู้ว่าการชักพระแล้ว อำเภอกะพะงั่น ตั้งอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากอำเภอมะเมืองสุราษฎร์ธานีไป

ทางทิศตะวันออกเป็นระยะทางประมาณ 100 กิโลเมตร มีพื้นที่รวมประมาณ 193 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะใหญ่ 2 เกาะ คือ เกาะพะงัน มีพื้นที่ 168 ตารางกิโลเมตร และเกาะเต่า มีพื้นที่ 25 ตารางกิโลเมตร จากสภาพ ภูมิประเทศที่เป็นเกาะจึงทำให้อาชีพทำประมงเป็นอาชีพหลัก ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ด้วยเหตุนี้จึงมีประเพณีวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน

ประเพณีชักพระทางทะเล เป็นอีกประเพณีหนึ่งที่มีความสำคัญต่อชาวเกาะพะงันที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน โดยกำหนดขึ้นในวันแรม 8 ค่ำ เดือน 11 ภายในงานจะมีพิธีกรรมทางศาสนา การละเล่นและมหรสพต่าง ๆ ขบวนเรือพระจะประกอบด้วยเรือพระจากหมู่บ้านต่าง ๆ มีการประกวดขบวนเรือพระ ประกวดเทพีชักพระ ประกวดขับร้องเพลง ชักพระที่ถือได้ว่าเป็นศาสตร์และศิลป์ที่สืบทอดกันมา โดยในคำร้องในเพลงชักพระนั้นได้สื่อถึงวิถีชีวิตของชาวเกาะ พะงัน นอกจากนี้ยังมีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้านที่หาชมได้ยาก จึงเป็นประเพณีที่ชาวเกาะพะงันภาคภูมิใจนับตั้งแต่อดีตจวบจนถึงปัจจุบัน ที่กล่าวได้ว่าประเพณีชักพระทางทะเลแห่งเดียวในประเทศไทย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประวัติความเป็นมาและพิธีกรรมของประเพณีชักพระทางทะเล ตลอดจนแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในเชิงวิชาการเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมนี้ให้มีคุณค่าทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและพิธีกรรมในประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเลอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการศึกษา

1. การศึกษาจากเอกสาร โดยจะทำการศึกษาจากเอกสารจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดของสถาบันการศึกษา รวมทั้งการสืบค้นทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเพณีชักพระทางทะเล นอกจากนี้ยังได้ศึกษาจากผู้ที่มีความรู้ในชุมชนเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและพิธีกรรมของประเพณีชักพระทางทะเล ประกอบด้วยพระสงฆ์ จำนวน 1 รูป ปราชญ์ชาวบ้านจำนวน 6 คน

2. การสัมภาษณ์ โดยจะทำการสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับประเพณีชักพระทางทะเล ทั้งบรรพชิตและฆราวาส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้เกี่ยวกับประเพณีชักพระทางทะเลในท้องถิ่น โดยจะทำการสัมภาษณ์ในขอบเขตของเนื้อหาสาระ 2 ประเด็น คือ ประวัติความเป็นมาและพิธีกรรมในประเพณีชักพระทางทะเล และทางการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1 ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับประเพณีชักพระทางทะเล

2.2 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ข้าราชการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเพณีชักพระทางทะเล

2.4 ผู้ประกอบธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเพณีชักพระทางทะเล

การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูล สรุปรายงาน และนำเสนอผลการศึกษา โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยการพรรณาวิเคราะห์ (Analysis Description) และจำแนกประเภทตามวัตถุประสงค์จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ผลการศึกษา

ประวัติความเป็นมาของประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เริ่มต้นขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏแน่ชัด แต่จากคำบอกเล่าของชาวบ้าน ราว พ.ศ.2475 ได้มีประเพณีชักพระทางทะเลเกิดขึ้นแล้ว โดยมีการจัดงานอยู่ในบริเวณ

ตำบลบ้านใต้บริเวณท่าเรือหัวเทียนซึ่งจัดโดยวัดโพธิ์บ้านวักตุมจัดโดยวัดอัมพวันและบริเวณอ่าวท้องศาลา โดยวัดราษฎร์เจริญ ซึ่งวัดทั้งสามแห่งตั้งอยู่บริเวณที่เป็นอ่าว ประกอบกับสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นเพราะน้ำในบริเวณอ่าวไม่ลึกจนเกินไปจึงเหมาะแก่การจัดกิจกรรม ประกอบกับมีผู้นำทางศาสนาที่เข้มแข็ง จึงสามารถจัดประเพณีชักพระได้ โดยในยุคแรกของประเพณีชักพระทางทะเล ได้จัดให้มีประเพณีในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11

ในงานประเพณีชักพระของทั้งสามแห่งจะมีขบวนเรือของวัด ประกอบด้วย เรือพนมพระ ซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปและประดับประดาด้วยดอกไม้อย่างสวยงาม และเรือมาด โดยเรือมาดจะเข้าสายเพื่อชักเรือพนมพระไปทางน้ำ โดยพายวนรอบบริเวณอ่าว โดยฝีพายของเรือมาดจะเป็นหญิงล้วน แต่งกายด้วยเครื่องกายสีเดียวกันทั้งลำ ยกเว้นผู้ที่นั่งหัวเรือจะแต่งกายด้วยสีที่ต่างออกไป โดยผลัดเปลี่ยนเครื่องแต่งกายวันละสี เป็นเวลาสามวัน ในขณะที่เดียวกันจะมีเรือมาดที่อยู่นอกขบวนประกอบด้วยฝีพายที่เป็นชาย คอยพายเรือตามขบวน มีการปาสาหร่ายที่เก็บมาจากบริเวณอ่าว ซึ่งช่วงเดือน 11 เป็นช่วงที่มีสาหร่ายลอยน้ำเข้ามายังบริเวณอ่าวเป็นจำนวนมาก ฝ่ายชายจะปาสาหร่ายไปยังฝ่ายหญิงในขบวนเรือพระ มีการร้องเพลงเรือเกี่ยวพาราสีหยอกล้อกัน โดยมีการเตรียมเนื้อร้องของเพลงเรือมาล่วงหน้า แต่ก็ยังมีอีกกรณีหนึ่งที่ฝ่ายชายเป็นผู้มีความชำนาญในการร้องเพลงเรือ สามารถแต่งเพลงเรือและร้องได้ในทันที เรียกว่า “มุดโต” ซึ่งจะได้รับความนิยมจากฝ่ายหญิงหรือผู้ฟังเป็นอย่างมาก โดยการปาสาหร่ายและร้องเพลงเรือนี้จะมีกติกา ห้ามแตะแถมเรือห้ามถูกเนื้อต้องตัวฝ่ายหญิงเพื่อเป็นการให้เกียรติกัน หากมีอะไรเกินเลยสามารถทำโทษได้คือตีกับ ไม้พายโดยผู้ตีไม่มีความผิด โดยขบวนเรือพนมพระและเรือมาด รวมทั้งการปาสาหร่ายและร้องเพลงเรือจะใช้เวลา 3 วัน ผู้คนในสมัยนั้นจะมาร่วมสนุกกันในทะเลทุกคนยกเว้นไว้แต่คนเฒ่าคนแก่ซึ่งจะอยู่เฝ้าบ้าน ดังบทร้องที่ว่า

“สมัยก่อนเก่าเราจำไม่ได้	เรือพายมีมากหลากสี
พายเรือแห่พระทางประเพณี	ทุกปีไม่พลาดขาดเลย
พอสิ้นเดือนสิบจัดแจงทอผ้า	ไว้ห่มชักพระหลานหย้า
ถึงวันลงเรือไม่เหลือใครเลย	ยังแต่แม่เฒ่าเฝ้าเรือน
เค้าเล่ากล่าวขานเรื่องงานแห่พระ	จะหาบุญใดได้เหมือน
ตักน้ำดำข้าวจ้างคนเฝ้าเรือน	ลงเรือแล่นน้ำสามวัน
หนุ่มใดรักสาวละเมอฝันหา	นอนหลับพบหน้าในฝัน
แต่งเพลงจีบสาวเอาไว้อำคัญ	ฝากความสัมพันธ์ด้วยเพลง
เพลงเรือชาวเกาะเสนะในหู	ฟังดูไพเราะเหมาะเหม็ง
เดี๋ยวนี้เด็กไทยไม่ใคร่ว่าเพลง	เอาอย่างปู่ย่าตายาย
จบกลอนวอนสั่งช่วยกันรักษา	อย่าให้ชักพระสูญหาย”

ประมาณปี พ.ศ.2492 พระครูวิบูลที่ปรีต หรือหลวงพ่อดีพร้อมเจ้าอาวาสวัดราษฎร์เจริญ เป็นผู้เริ่มเปลี่ยนแปลงกำหนดการในการจัดงานประเพณีชักพระทางทะเลจากวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 มาเป็นวันแรม 8 ค่ำ เดือน 11 ทั้งนี้สันนิษฐานว่าอาจมีเหตุผลจากเรื่องระดับน้ำทะเล กล่าวคือช่วงแรมหนึ่ง 1 ค่ำ เดือน 11 น้ำทะเลจะน้อยในตอนกลางวัน จึงเลื่อนมาเป็นวันแรมแปด 8 ค่ำ เดือน 11 เพราะน้ำทะเลอยู่ในระดับที่พอดีเหมาะกับการทำกิจกรรมประเพณีชักพระทางทะเล แต่ยังมีข้อสันนิษฐานอีกประการหนึ่งคืออาจเกิดจากความไม่พร้อมทั้งทางพระและชาวบ้านเพราะวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันออกพรรษาชาวบ้านไปวัดทำบุญในวันออกพรรษา พระสงฆ์เองก็ต้องทำพิธีกรรมทางศาสนาในวันนั้นทำให้ไม่มีเวลาว่างในการเตรียมงาน

ในช่วงที่หลวงพ่อดีพร้อมเป็นเจ้าอาวาส วัดราษฎร์เจริญ เมื่อถึงประเพณีชักพระทางทะเลชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณ ด้านอื่นของเกาะเมื่อถึงเวลาชักพระทางทะเลก็พายเรือข้ามมายังสถานที่จัดงาน แต่หากวันนั้นมีคลื่นลมแรงไม่สามารถพายเรือมาได้ก็จะช่วยกันแบกเรือมายังสถานที่จัดงาน บางปีอาจจะมีการพนมพระแค่สองลำ บางปีก็อาจจะสามลำ แล้วแต่

ความพร้อมของทางวัดในแต่ละวัดในช่วงนี้ชุมชนบ้านไต้ และโกลกบ้านเก่าเริ่มทยอยเริ่มหยุดจัดเรือพนมพระเข้าร่วม แต่ยังคงมีแต่เรือพนมพระของบ้านท้องศาลา โดยใช้หน้าอ่าวท้องศาลาเป็นบริเวณจัดงานเป็นหลัก

ต่อมาราว พ.ศ.2495 นายอำเภอโพธิ์ศรีวาลัย นายอำเภอเกาะสมุยได้มาเที่ยวงานชักพระทางทะเลของเกาะพะงัน ซึ่งขณะนั้นมีฐานะเป็นตำบลหนึ่งขึ้นอยู่กับอำเภอเกาะสมุย และได้จัดให้มีมหรสพตอนกลางคืนขึ้น ซึ่งชาวบ้านที่มีฐานะ ได้นำหนังตะลุง มโนราห์ หนังกลางแปลง เข้ามาเล่นให้ชาวบ้านดู มีแม่ค้าขายขนมพื้นบ้าน เช่น ขนมจาก ข้าวต้มมัด ใส่ถาดเดินขาย

ราว พ.ศ.2506 หลังจากหลวงตาชิตได้มาเป็นเจ้าอาวาสวัดโพธิ์ บ้านไต้แล้วประมาณ 2-3 ปี ซึ่งจะตรงกับช่วงที่ หลวงพ่อพร้อม เจ้าอาวาสวัดราษฎร์เจริญมรณภาพ ทางวัดราษฎร์เจริญก็เริ่มหยุดทำเรือพนมพระ เนื่องจากขาดผู้นำ ทางฝั่งบ้านไต้โดยหลวงตาชิตได้มีการฟื้นฟูประเพณีชักพระทางทะเล ขึ้นมาใหม่ตามที่ชาวบ้านฝ่ายบ้านไต้เรียกร้อง ซึ่งในการจัดครั้งนี้ทางวัดโพธิ์ได้จัดที่ ศาลาหัวเทียน (ท่าเทียบเรือบ้านไต้) รวมลงเรือลากเรือพนมพระ ร้องเพลงเรือ ปาสาห์ร่ายกันเป็นเวลาสามวัน ณ อ่าวบ้านไต้ ศาลาหัวเทียน ต่อมาก็ได้เลิกจัด เนื่องจากชาวบ้านไม่ค่อยให้ความสนใจในการลงเรือลากพระกันเท่าที่ควร

ต่อมา ปี พ.ศ.2510 พระครูสุภัทรธรรมาภิรมณ์หรือหลวงตาหลบ มาเป็นเจ้าอาวาสวัดราษฎร์เจริญท้องศาลา ก็ได้เริ่มฟื้นฟูประเพณีชักพระทางทะเล และได้มาจัดกันที่อ่าวท้องศาลา อีกครั้งหนึ่งจบจนถึงปัจจุบัน

ปี พ.ศ.2520 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะสมุย ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเกาะพะงัน อำเภอได้เข้ามามีบทบาทร่วมในการจัดงานประเพณีชักพระทางทะเล โดยการสนับสนุนของรางวัลเริ่มมีการจัดให้มีการจัดกิจกรรมบนบกในงานประเพณีชักพระทางทะเล เช่น การปลอกมะพร้าว ดำน้ำจับเบ็ด การแข่งเรือ การละเล่น และการแสดงบนเวที เป็นต้น

ปี พ.ศ.2527 นายมงคล วรรณแก้ว นายอำเภอเกาะพะงัน มองเห็นถึงความเสื่อมลงเรื่อย ๆ ของประเพณีชักพระ ทางทะเลของอำเภอเกาะพะงัน จึงขอความร่วมมือให้ทุกหมู่บ้านร่วมลงเรือลากพระในทะเล หากเรือของหมู่บ้านใดชำรุดก็ให้ทำการซ่อมแซมโดยจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเรือทุกลำ และจะมีรางวัลให้สำหรับหมู่บ้านที่มีเรือพายเข้าร่วมมากที่สุด มีการประกวดร้องเพลงชักพระกันในทะเลโดยใช้แพเป็นเวทีประกวด การจัดงานในสมัยนั้นได้จัดกันสามวันเช่นกัน

ช่วงก่อนปี พ.ศ.2530 ได้มีการผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพระหว่างท้องศาลากับบ้านไต้ ต่อมาในปี พ.ศ.2530 บ้านไต้ ก็ได้ยกเลิกการจัดงานเนื่องจากไม่มีความพร้อม ชุมชนบ้านท้องศาลาเลยเป็นเจ้าภาพเพียงแห่งเดียว แต่ชุมชนบ้านไต้ยังคงทำเรือพนมพระและชาวบ้านพายเรือพายมาร่วมกิจกรรมดั้งเดิม

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมประเพณีชักพระ ทางทะเลจบจนถึงปัจจุบันนี้มืองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดงานประเพณีชักพระทางทะเล 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลเกาะพะงัน เทศบาลตำบลบ้านไต้ และเทศบาลตำบลเพชรพะงัน โดยเทศบาลตำบลเกาะ พะงันได้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดงาน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของอำเภอเกาะพะงัน

ความแตกต่างของประเพณีชักพระทางทะเลอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี กับประเพณีชักพระของท้องถิ่นอื่น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นในประเด็นความแตกต่างของประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัด สุราษฎร์ธานี กับประเพณีชักพระของท้องถิ่นอื่นดังนี้ คือจัดวันแรม 8 ค่ำเดือน 11 มีการชักพระทางทะเลโดยใช้เรือมาด(เรือเฟี้ยวขนาด 6-8 ที่นั่ง) ลากเรือพนมพระ โดยฝีพายเป็นหญิงล้วน ยกเว้นกรณีนายท้ายเรืออาจเป็นผู้ชายได้ โดยขบวนเรือมาดจะเข้าสายลากเรือพนมพระ ในขณะที่จะมีเรือมาดที่มีฝีพายเป็นชายล้วนพายอยู่นอกขบวนเพื่อคอยเกี่ยวพารสี โดยใช้เพลงชักเรือพระที่แต่งขึ้นโต้ตอบกันไปมาระหว่างหญิงชาย โดยมีข้อกำหนดว่าฝ่ายชายที่จะ ปาสาห์ร่ายไปยังฝ่ายหญิงได้นั้นต้องเป็นผู้มีความสามารถในการร้องเพลงเรือพระได้

เพลงเรือชักพระมีฉันทลักษณ์เป็นเอกลักษณ์ คือวรรคหน้าแปดคำ วรรคหลังหกคำ ในยุคแรกมีเนื้อหาเป็นการแสดงออกถึงการชมความงามของเรือพนมพระ ชมความงามของธรรมชาติ ชมความงามของหญิงสาว รวมถึงการ

หยอกล้อระหว่างหนุ่มสาวในท้องถิ่นที่มาร่วมประเพณีแต่ในยุคหลังเนื้อหาในเพลงเรือได้เปลี่ยนแปลงไป อาจสื่อถึงเรื่องราวอื่นๆ ที่อยู่ในความสนใจของผู้คน

พิธีกรรมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นในประเด็นพิธีกรรมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีชักพระทางทะเลอำเภอ เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

1. การคุมพระ เมื่อเข้าสู่ช่วงประเพณีชักพระทางทะเล มีกิจกรรมหนึ่งที่บ่งบอกว่าใกล้ถึงประเพณี คือจะมีการคุมพระ ก่อนถึงวันงานประมาณสัปดาห์วัน การคุมพระ หมายถึงการประโคมดนตรีของวัดเพื่อเป็นการบอกว่ประเพณีชักพระ กำลังใกล้เข้ามาแล้ว โดยในช่วงนี้จะมีการคุมพระทั้งวันทั้งคืน จนเสร็จงาน การคุมพระในแต่ละท้องที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่าจะเป็นวันไหนแต่จะคุมก่อนงานเริ่ม แล้วแต่ความพร้อมของแต่ละวัด และเมื่อได้ยินเสียงการคุมพระชาวบ้านต่างเตรียมตัวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม
2. การตกแต่งเรือพนมพระโดยพระสงฆ์และชาวบ้านที่มีฝีมือต่างช่วยกันจัดทำพนมพระ ที่แสดงถึงพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าที่เสด็จกลับมาจากโปรดพุทธมารดาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
3. การทำไม้พาย จัดหาไม้พาย รวมทั้งจัดเตรียมฝีพายสำหรับลงเรือในขบวนชักพระ รวมทั้งจัดเตรียมแม่เพลงสำหรับร้องเพลง
4. การแต่งเพลงเรือ การซ้อมเพลงเรือ เพื่อใช้ร้องในวันชักพระ
5. ผู้หญิงจะมีการจัดหาเครื่องแต่งกายที่มีลักษณะเหมือนกันทั้งลำ ยกเว้นผู้ที่นั่งหัวเรือจะสวมชุดที่มีสีแตกต่างจาก คนอื่น โดยสับเปลี่ยนชุดวันละสี เป็นเวลาสามวันในช่วงประเพณีชักพระ
6. การสมโภชพระพุทธรูปที่ประดิษฐานในเรือพนมพระเป็นเวลาสามคืน ในวันแรม 7 ค่ำ แรม 8 ค่ำและแรม 9 ค่ำ เดือน 11

ความสำคัญและคุณค่าของประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี คนสมัยก่อนมีความเชื่อ ศรัทธาในพระพุทธศาสนา ประเพณีต่างๆ ที่ถือกำเนิดขึ้นและดำรงอยู่ส่วนใหญ่จึงเป็นประเพณีที่มีความเกี่ยวเนื่องกับพระพุทธศาสนา ประเพณีชักพระทางทะเลนอกจากจะเป็นประเพณีที่เป็นการปฏิบัติบูชาต่อองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ยังเป็นประเพณีที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีในครอบครัว ชุมชน ที่ร่วมกันสืบสานประเพณี ด้วยการสละเวลาแรงกายและทรัพย์ในการจัดทำเรือพนมพระ การจัดขบวนชักพระทางทะเล การละเล่นพื้นบ้าน ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวเกาะพะงัน การกลับมาร่วมพิธีของชาวเกาะพะงันที่ไปทำงานต่างถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นช่องทางในการพบปะสร้างความสนิทสนมของหนุ่มสาวในอีกทางหนึ่งด้วยการร่วมขบวนชักพระและการร้องเพลงเรือเกี่ยวพาราสักัน (ประเสริฐ บัวชื่น: สัมภาษณ์)

การส่งเสริมประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัด สุราษฎร์ธานี ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วยเทศบาลจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลเกาะพะงัน เทศบาลตำบลบ้านใต้ และเทศบาลตำบลเพชรพะงัน ซึ่งเทศบาลทั้ง 3 แห่ง ได้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประเพณีชักพระทางทะเล ดังนี้

เทศบาลตำบลเกาะพะงันได้ให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอโดยในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 จำนวน 850,000 บาท และปีงบประมาณ พ.ศ.2558 จำนวน 820,000 บาท เพื่อใช้ในการตกแต่งเรือพนมพระ จัดหาและซ่อมแซมเรือพายพร้อมพาย ให้เพียงพอสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมการลงเรือเข้าสายลากเรือพนมพระ สนับสนุนเงินรางวัลในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ การแข่งขันร้องเพลงเรือของเยาวชนและประชาชน การแข่งขันเรือพาย การชกมวยทะเล การแข่งขันชักพระทน นอกจากนั้นเทศบาลตำบล เกาะพะงันยังได้วางแผนในการส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่หันมาสนใจและร่วมอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล โดยการจัด

โครงการให้ความรู้ในเรื่องของประวัติ การร้องเพลงเรือ การแต่งเพลงเรือ รวมถึงกิจกรรมที่บรรพบุรุษได้ ทำกันในงาน ประเพณีชักพระทางทะเล ตั้งแต่ก่อนวันงาน จนถึงวันงาน โดยตั้งเป็นเงินรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจให้แก่เด็กและเยาวชน ผู้บริหารของเทศบาลตำบลเกาะพะงันยังได้เสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคตว่าในปัจจุบันชาวบ้าน เด็ก และเยาวชน ให้การสนใจในการเข้าร่วม กิจกรรมน้อยลง อาจจะเนื่องจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะฉะนั้นเพื่อดึงดูดใจให้ชาวบ้าน เด็กและเยาวชนหันมา สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมให้มากขึ้นน่าจะมีกิจกรรมทางทะเลเพิ่มมากขึ้น และทุกภาคส่วนควรเข้ามามีส่วนร่วมกัน อย่างจริงจัง เช่น ภาครัฐกิจ ภาคท้องถิ่น ควรจัดให้การสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอสำหรับงานประเพณีชักพระทาง ทะเล รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์งานและการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีชักพระทางทะเล ในด้านของปราชญ์ชาวบ้าน และโรงเรียน ควรมีการเสียสละเวลา จัดให้มีหลักสูตรสอนเกี่ยวกับประเพณี การแต่งเพลงเรือ การร้องเพลงเรือ ให้ความรู้ และเป็นการแทรกซึม ปลุกฝัง สร้างจิตสำนึกให้แก่เด็กเพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณีอีกทางหนึ่ง และในด้านของ ทางอำเภอเกาะพะงัน ควรจะมีเวลาในการประชุมวางแผนเตรียมงานให้เยอะ รับฟังปัญหาข้อเสนอแนะในที่ประชุมเพื่อนำมาปรับปรุงในการเตรียมงานในปีต่อไป รวมทั้งทางคณะผู้จัดงาน ควรหันมาสร้างความสามัคคีร่วมมือและ มีการศึกษาประเพณีกันอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อให้ทางคณะผู้จัดงานได้มีองค์ความรู้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม ให้เป็นไปตามแบบประเพณีดั้งเดิม

ด้านเทศบาลตำบลบ้านใต้ ได้ให้การสนับสนุนประเพณีชักพระทางทะเล โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณที่มีให้เป็น ประจำทุกปี ในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 และปีงบประมาณ พ.ศ.2558 ปีละ จำนวน 200,000 บาท เพื่อไว้ใช้ในการ ช่อมแซมเรือพาย จัดทำตกแต่งเรือพนมพระ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ช่วยดูแลในเรื่องอาหารการกินของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และในเรื่องอื่นๆ สนับสนุน สำหรับผู้บริหารและสมาชิก รวมถึงพนักงานในเทศบาล ได้เข้าร่วมกิจกรรมการลงเรือพาย เข้าสายลากพระอยู่ทุกปี ซึ่งต่อไปจะให้การสนับสนุนในเรื่องการร้องเพลงเรือ การแต่งเพลงเรือให้แก่พนักงานด้วย เพื่อ เป็นการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเลอีกทาง ส่วนแนวทางในการส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่หันมาสนใจและร่วม อนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้บริหารของเทศบาลบ้านใต้ได้เสนอในที่ ประชุมของทางคณะกรรมการผู้จัดงานประเพณีชักพระทางทะเล ว่าควรสร้างสร้างจิตสำนึก ความเชื่อ และความศรัทธา ให้ชาวบ้านเด็กและเยาวชนในการให้เห็นถึงความสำคัญ อยากเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีชักพระทางทะเล และอยาก อนุรักษ์ประเพณีนี้ไว้ โดยขอความร่วมมือในทุกภาคส่วนทุกองค์กร ให้การสนับสนุนงบประมาณ และในเรื่องอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องที่สามารถกระทำได้ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเลดั้งเดิมไว้ทุกภาคส่วนรวมถึงตัวคณะผู้จัด งานควรหันมาศึกษาถึงประเพณีชักพระทางทะเลกันอย่างจริงจัง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดงานประเพณีชักพระ ทางทะเล ให้ถูกต้องตามแบบดั้งเดิมไว้

ในส่วนของเทศบาลบ้านใต้ ก็จะมีการจัดตั้งศูนย์ไว้เพื่อรวบรวมประวัติความเป็นมาจากบุคคลที่สามารถเล่าเรื่องราว ความเป็นมาของประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน หรือประวัติ ประเพณี วัฒนธรรมที่เก่าแก่เรื่องอื่นของ เกาะพะงัน ไว้ให้เด็กรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป นอกจากนี้ยังจะให้การสนับสนุนจัดทำโครงการแข่งขันร้องเพลงเรือ แต่ง เพลงเรือประกวด ในระดับอายุต่างๆ กัน ภายในพื้นที่เป็นประจำทุกปีและจะหันมาเน้นดึงดูดเด็กและเยาวชนในพื้นที่ใน การเข้าร่วมกิจกรรมงานชักพระทางทะเลให้มากโดยการมีของรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน

ส่วนเทศบาลตำบลเพชรพะงันได้สนับสนุนงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 และ ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 ปีละ จำนวน 200,000 บาท เพื่อใช้ในการจัดหาเรือพาย ช่อมแซมเรือพาย ตกแต่งเรือพนมพระ นอกจากนี้ผู้บริหารของ เทศบาลตำบลเพชรพะงันได้ให้แนวทางในการส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่หันมาสนใจและร่วมอนุรักษ์ประเพณีชักพระ ทางทะเล ไว้ว่าในปัจจุบันนี้การร่วมกิจกรรมของเยาวชนเริ่มลดน้อยลง ไม่เหมือนสมัยก่อนดังนั้น ทางเทศบาลจึงหันมา วางแนวทางในการส่งเสริมให้เยาวชนหันมาให้ความสนใจและร่วมอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล ดังนี้

1. ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับประวัติประเพณีชักพระทางทะเล การแต่งเพลงเรือเป็น ร้องเพลงเรือได้ เสียสละ เวลาในการให้ความรู้และฝึกสอนให้แก่เด็กในโรงเรียนหรือชาวบ้านในพื้นที่

2. ขอความร่วมมือให้ทางโรงเรียนเปิดหลักสูตรมีชั่วโมงเรียนเกี่ยวกับประวัติ การแต่งเพลง การร้องเพลงเรือชักพระ

3. มีการตั้งรางวัลไว้สำหรับการแข่งขันการร้องเพลงเรือ การแต่งเพลงเรือ แก่โรงเรียนหรือเด็กที่เข้าร่วมการประกวด

นอกจากนี้ ผู้บริหารของเทศบาลเพชรพะงันยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่าแนวทางในการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคตนั้นต้องจัดกิจกรรมที่คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมเดิมของสมัยก่อนอย่างเช่น การเข้าสายลากเรือพนมพระ การร้องเพลงเกี่ยวพาราศีกันระหว่างฝ่ายชายและฝ่ายหญิง การปาสหาร่ายเพื่อเป็นการหยอกล้อ ในส่วนของกิจกรรมบางอย่างที่ผิดเพี้ยนไปจากเดิมมาก อาจยกเลิกก็ได้ และอำเภอควรเข้ามาเป็นเจ้าภาพหลักและเป็นผู้หน้าที่เข้มแข็ง มีศักยภาพ มีองค์ความรู้ในเรื่องประเพณีชักพระทางทะเลอย่างแท้จริง เพื่อขับเคลื่อนการจัดงานและการฟื้นฟูอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเลแบบดั้งเดิมไว้

บทบาทของหน่วยภาครัฐอื่น ๆ ในการส่งเสริมประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในประเด็นนี้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นพ้องกันว่าสำหรับบทบาทหน่วยงานภาครัฐอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ การเข้าร่วมทำกิจกรรมในงานประเพณี คอยดูแลและร่วมมือกับชาวบ้าน การติดต่อประสานงานในเรื่องต่างๆ เพื่อให้งานลุล่วงไปด้วยดี โดยทางอำเภอเกาะพะงันได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นศูนย์กลางในการประสานงาน ในการเรียกประชุมเตรียมการในทุกเรื่องเกี่ยวกับงานประเพณี ชักพระทางทะเล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดกิจกรรม และได้มอบหมายที่แบ่งงานกันรับผิดชอบของแต่ละองค์กรไปปฏิบัติ

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล ว่าเนื่องจากวิถีชีวิตของชาวบ้าน อำเภอเกาะพะงันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในเรื่องของเวลา ต่างมุ่งทำงาน ทำธุรกิจ ไม่ค่อยมีเวลาในการเข้าร่วมประเพณีเหมือนแต่ก่อน จึงอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์ในบางเรื่องของประเพณีชักพระทางทะเลให้เข้ากับวิถีชีวิตของชาวบ้านในปัจจุบัน การปลูกจิตสำนึก สร้างความผูกพันให้ชาวบ้านเห็นถึงความสำคัญของประเพณี ชักพระทางทะเลด้วยใจจริง และอยากอนุรักษ์ประเพณีไว้ นอกจากนี้ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. ต้องมีผู้นำหรือแกนนำในการจัดงานโดยน่าจะมาจากคนในพื้นที่ที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งในเรื่องประเพณีชักพระ ทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน เพื่อได้นำมาให้ความรู้ ฝึกสอนไว้แก่เยาวชนรุ่นหลังได้สืบสานประเพณีต่อไป
2. ควรมีการจัดเวทีประกวดแต่งเพลงเรือ ร้องเพลงเรือ นอกเหนือจากช่วงงานประเพณีชักพระทางทะเล
3. เวลาในการเตรียมงานควรมีพอแก่การเตรียมงานให้สมบูรณ์ในแต่ละปี มีการพูดคุย ทบทวนปัญหาของปีที่ผ่านมาและได้นำมาปรับใช้ในปีต่อไป

ในส่วนของสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอเกาะพะงันนั้นได้ให้ความร่วมมือในกิจกรรมประเพณีชักพระทางทะเล โดยการส่งเด็กนักเรียนเข้าร่วมประกวดร้องเพลงชักพระ ให้คณะครูเข้าร่วมกิจกรรมในประเพณีชักพระ ไม่ว่าจะเป็นกรรมการตัดสินในกิจกรรม หรือเข้าร่วมลงพายเรือลากเรือพระทางทะเล รวมทั้งให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ในกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล ไม่ว่าจะเป็นขอความร่วมมือจากปราชญ์ชาวบ้านมาสอน การแต่งเพลงเรือ การว่าเพลงเรือชักพระทางทะเลให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนเพื่อเข้าประกวด หรือแม้กระทั่งเข้าไปมีส่วนร่วมในการแต่งเพลงเรือให้แก่เด็กด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนยังได้เสนอแนะถึงแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอเกาะพะงัน จังหวัด สุราษฎร์ธานี ดังนี้

1. ทุกภาคส่วน ทุกองค์กร ควรเห็นถึงความสำคัญและหันมาร่วมมือกันในการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเลกันอย่างจริงจัง
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการตั้งงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอและชัดเจนในงบประมาณของงานประเพณีชักพระทางทะเล
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการติดตามและประเมินผลงานในงบประมาณที่สนับสนุนไป

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนในกิจกรรมที่เป็นงานชักพระแบบดั้งเดิม ควรมีการจัดการแข่งขัน การแต่งเพลงเรือ การร้องเพลงเรือชักพระทางทะเลให้กับชุมชนในพื้นที่
5. สถานศึกษาควรเปิดหลักสูตรไว้เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงประวัติ การแต่งเพลงเรือ การร้องเพลงเรือชักพระทางทะเล เพื่อเป็นการปลูกฝังการเห็นความสำคัญและรักในประเพณีชักพระทางทะเลของบรรพบุรุษ
6. ประชาชนชาวบ้าน ควรเสียสละเวลาในการเข้ามาฝึกสอนให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน
7. อำเภอกะพะงั่นในฐานะศูนย์กลางของการจัดงาน ควรมีการศึกษาให้มืองค์ความรู้ในเรื่องประเพณีชักพระทางทะเลอย่างแท้จริง

8. ทางภาครัฐกิจ ควรให้การสนับสนุนงบประมาณร่วมกับส่วนท้องถิ่น และควรเข้าร่วมจัดกิจกรรมในประเพณีชักพระทางทะเล ให้การสนับสนุนในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวให้รู้และเข้าร่วมงาน

นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าทุกภาคส่วนต้องร่วมมือร่วมใจกันอย่างจริงจังในการจัดงานประเพณีชักพระทางทะเล หันมาให้ความสนใจในการอนุรักษ์ประเพณีไว้คงอยู่ ปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน รักท้องถิ่นรักประเพณี รักบ้านเกิด และควรยกเลิกกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเพณีชักพระทางทะเลแบบดั้งเดิม เพื่อให้ไม่ให้รูปแบบประเพณีผิดเพี้ยนไปจากเดิม

บทบาทของภาครัฐกิจในการส่งเสริมประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอกะพะงั่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำหรับบทบาทของภาครัฐกิจในอำเภอกะพะงั่นผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าได้ดำเนินการให้การสนับสนุนในทุกๆ เรื่องให้กับชุมชนในพื้นที่ของตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ ด้านกำลังคน ด้านการคิด รวมทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนไม่ว่าชาวกะพะงั่นเอง หรือนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ได้ทราบถึงประวัติความเป็นมา กิจกรรมหรือพิธีกรรมของประเพณีชักพระทางทะเล และได้เข้ามาท่องเที่ยวหรือเข้าร่วมงานประเพณี ชักพระทางทะเล

นอกจากนี้ภาครัฐกิจในอำเภอกะพะงั่น ยังได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอกะพะงั่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ว่าชุมชนต้องมองเห็นถึงความสำคัญของประเพณีชักพระทางทะเล และมองเห็นถึงโอกาสที่จะสร้างรายได้จากประเพณีชักพระทางทะเล ในส่วนนี้ทางคณะผู้จัดงานต้องคิดหาวิธีการที่จะนำมาให้แก่ชุมชนในการสร้างรายได้ร่วมกับการจัดงานประเพณีชักพระทางทะเล ตามวิถีชีวิตชาวบ้านที่เปลี่ยนไปเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นนักท่องเที่ยวได้เห็นถึงวิถีชาวเกาะซึ่งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ในอีกทาง รวมทั้งทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ประเพณีชักพระทางทะเลไว้ โดยเฉพาะเยาวชนที่ต้องส่งเสริมให้เข้าใจเห็นถึงความสำคัญและรักในประเพณีชักพระทางทะเลแบบดั้งเดิม

ในส่วนของผู้นำกำหนดควรขอความร่วมมือลูกบ้านเข้าร่วมลงเรือพาย ทางคณะผู้จัดงานอาจตั้งเงินรางวัลสำหรับหมู่บ้านที่นำเรือพายเข้าร่วมมากที่สุด มีการตั้งเงินรางวัลสำหรับการร้องเพลงเรือ การแต่งกาย เป็นต้น รวมทั้งยกเลิกกิจกรรมกลางคืนซึ่งปัจจุบันนี้งานกลางคืนที่ไม่เหมาะสม เช่น ลานเบียร์ เป็นต้น

บทบาทของชุมชนในการส่งเสริมประเพณีชักพระทางทะเล อำเภอกะพะงั่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิความรู้เกี่ยวกับประเพณีชักพระทางทะเลรวมถึงพิธีกรรมต่างๆ ที่ใช้ในงานประเพณีดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการทำยอดพนมพระ ช่อมแซมเรือพาย การพันพาย ตลอดจนการแต่งเพลงเรือชักพระและการร้องเพลงเรือชักพระซึ่งมีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นอำเภอ กะพะงั่นให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในชุมชนและในโรงเรียน ในส่วนของผู้นำในชุมชนก็จะมียบทบาทในการชักนาคในชุมชนให้เห็นความสำคัญของประเพณีท้องถิ่นและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในส่วนของชาวบ้านในพื้นที่ก็จะมียบทบาทในกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเช่น การแต่งเพลงเรือชักพระ การซ้อมร้องเพลงเรือชักพระ การซ่อมแซมเรือมาดในชุมชน การซ่อมพายเรือ การเข้าไปช่วยเหลือวัดในการจัดทำและตกแต่งเรือพนมพระ รวมถึงการจัดเตรียมความพร้อมทั้งด้านอาหารและเครื่องแต่งกายสำหรับในชุมชนของตนเอง เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในประเพณีชักพระทางทะเล (เวง หอมจันทร์, 2557)

เอกสารอ้างอิง

- จันทนา เข้มทอง. 2554. แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมชายไทยทรงดำตำบลคูย่ม่วง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทร์จิรา สมบัติอำนวยโชค. 2553. การอนุรักษ์ประเพณีร้อยพรรษาของอำเภอนมทวน. การศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจตจันทร์ ประจง. 2553. บทบาทการอนุรักษ์ประเพณีลอยกระทงของเทศบาลปทุม อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดนัย ไชยโยธา. 2546. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ประเสริฐ บัวชื่น. 2557. สัมภาษณ์. 22 พฤศจิกายน 2557.
- ปรีชา ดาวเรือง. 2554. กระบวนการอนุรักษ์ประเพณีการแห่ปราสาทผึ้ง ตำบลหนองปรือ อำเภอนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระไชยา พิณบรรเลง. 2552. การอนุรักษ์และสืบสานประเพณีแห่เรือบั้งจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระยาอนุমানราชธน. 2514. วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทย. พระนคร: คลังวิทยา.
- ภาพิมล สีไหม. 2553. การส่งเสริมประเพณีชักพระของเทศบาลวัดประดู่ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัด สุราษฎร์ธานี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรวิธ สุวรรณฤทธิ์ และคณะ. 2547. วิถีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วิภารัตน์ อ่อนแก้ว. 2554. ขนบธรรมเนียมประเพณีชักพระของเทศบาลตำบลโคกโพธิ์ อำเภอกอโพธิ์ จังหวัดปัตตานี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- แวง หอมจันทร์. 2557. สัมภาษณ์. 15 พฤศจิกายน 2557.
- ศักดิ์รินทร์ ศรีจำ. 2553. การอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีรับเจ้าเข้าเมืองของอำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมปราชญ์ อัมมะพันธุ์. 2536. ประเพณีท้องถิ่นใต้. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุพัตรา สุภาพ. 2541. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.